

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Aŭstralazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 101 (Ninth Year) Melbourne (Melbourne), Australio. 10 Novembro 1928

THE UNITY AND POWER OF ESPERANTO.

(Last chapter of "Historio de l'lingvo Esperanto" by Ed. Privat.)

It is now seen clearly that with the passing of time the uniformity of the language has been well conserved. Although the vocabulary and phraseology have widely expanded, the system on which the language is based has in no way been sacrificed thereby. Geographically also this uniformity has been retained and even strengthened. The well-known doubting query of those outside our ranks, "But will not Spaniards, Swedes and Japanese speak Esperanto differently? And if so, not only will difficulties of pronunciation arise, but little by little the whole language will completely collapse into different dialects as has already happened to all other languages."

Such an observation reveals a certain knowledge of the subject, but not enough. A philosopher has remarked that at times a little learning is worse than none. When languages "fell into dialects," as, for example, that of the Roman soldiers, or the old German tongue in the beginning of the Middle Ages, there were no railways, no telegraphs, no newspapers, no public schools, etc. Except for the purpose of reciprocal butchery the different peoples held themselves apart. Each province, each village, lived out its own life something after the manner of the present-day distant and isolated communities. or

those situated in the valleys of high mountain ranges. Almost everybody was unable to write.

Differences of pronunciation under such conditions freely and rapidly sprang up. After one or two hundred years this had become so marked as to constitute distinct dialects. But do not let your investigation stop here. Let us see what follows. There came into operation centralising forces. Some renowned king established strong rule. His son after him warred with the provincial dukes, counts and princes. His grandson broke the power of one after another of these, founded a wealthy court, called thither artists and poets, set up a theatre and a university in the chief town, which became the centre of literature and the press; then a revolution broke out, resulting in the establishment of a national legislature and law, a national sentiment, a national education system, a national culture. The language of the chief town became the official one. Courtiers, teachers, and statesmen spoke it. Thousands of books were printed in it and sold throughout the land. Nowadays, while the central parliament is sitting, a hundred newspapers are being printed, and during the night are railed off in express trains. Morning sees the peasant in the Southern Pyrenees buying the same newspaper as the villager in Northern Flanders. And so it is with the Bavarian laborer and the Hamburg clerk, the Scottish railway porter and the London postman. Their forefath-

ers spoke the dialect of the locality; they themselves still understand it, but it is often the case that their sons and daughters possess only the common language of the nation.

History records that after the collapse into dialects there is an opposite movement—national unity is followed by linguistic unity. First, then, there is a tendency to separation but afterwards to union. Let us go even further. Take the English language of the 20th century. It is spoken by Americans, Scots, town Irish, English, South Africans, Canadians and Australians. Each group, of course, shows certain preferences in the choice of words and also certain differences of accent. Americans are somewhat nasal in their utterance, Scots throaty, while Australians tend to broaden the vowels. Well, does not the Bavarian deputy in the Reichstag by his accent evoke a smile on the face of his Berliner colleague, as does the Southern Frenchman on that of the Parisian? Nevertheless, it is absolutely the same language. Were all the other peoples at their congresses and conferences to understand one another as well as do the English and the Australians the world would be in a much healthier state. Why does not the fall into dialects repeat itself nowadays, when we have to do with vast transoceanic distances? For the reason that the same elements that created uniformity also firmly conserve it—a common press and literature read and studied in common, constant interrelation, and, above all, the essential need for intercomprehension.

So, if the English language is safe for such a danger, shall Esperanto perish from it? Certainly not. It occupies an even more favorable position than does English in this relation, because no-one speaks it at home, in the streets, in ordinary local life, where the tendency to fall into dialects is strongest. The auxiliary language is never used among persons of the same nation, except in Esperanto classes for practice. So a French or German Esperanto is impossible. It serves only for foreign travel, congresses, at receptions of visitors from other lands, and international relations in general. In all these cases the prevailing forces being understood, and the natural tendency to imitate. Both these forces

are need for understanding and for are at work against diversity, and by the constant polish of use speech variations disappear.

tional auxiliary is never used among

Because of this the uniformity of spoken Esperanto has been more marked from congress to congress. Let people examine what has actually taken place after 40 years instead of asserting their opinion on what "must happen." During the Boulogne congress there were heard several national "mannerisms" of pronunciation. Many Frenchmen too readily accented the last syllables. Germans pronounced B as P and "sed" as "zet," Slavs softened all the N's into NJ's, the English doubled the due length of the vowels O and E, which they pronounced oŭ and ej. Nevertheless intercomprehension was perfect. After 20 years these differences have in great measure vanished. While it is true that beginners and some elderly people still pronounce Esperanto imperfectly, in congresses the great majority of speakers use the language more uniformly, and it is often difficult to recognise their nationality.

A normal pronunciation based on Polish and Italian is steadily becoming general. Such is aided, of course, by the very simple and precise phonetic system of Esperanto. In written and printed Esperanto uniformity existed from the beginning. Those peculiarities of preference for this or that word or phrase that have shown themselves in the 40 years' evolution have been less national than individual or class. As with pronunciation so with word-order, the necessity for international comprehension has been ever present and has not permitted the lengthy sentence characteristic of German.

—Trad. Robo.

(To be continued.)

ESPERANTO IN SCHOOLS.

In Greece.

By decree of 28 October 1926 (No. 57 363) the Ministry of Worship and Public Instruction of the Greek Republic had already authorised the teaching of Esperanto in the Normal Schools for primary teachers. By special decree No. 36,816 of 14 October, 1927, the New Minister of Public Instruction, Mr. Nicoloudis, has extended the period of this authorisation.

—I.E.S.

KURSO PER TRADUKADO.

(Kondukata de s-ro George Gordon,
F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la numeroj de Junio ĝis Oktobro de la Suda Krucio. Studantoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al klarigoj en ili. Por ricevi estontajn tradukotajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria Av., Surrey Hills, E 10, sendante al ŝi po 4 penceoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco. Oni povas ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 7 po 4 penceoj por ĉiu.

TRADUKO 6.

Mia Kristnaska Pudingo (daŭrigata.)

Mi elŝeligis la emuajn ovojn en site-lon (10) kaj kirlis ilin per vergeto de eŭkalipto. Mi ŝutis la kirlaĵon sur la farunon kaj sekvinberetojn (10), aldonis iom da akvo kaj permane komencis kunmiksi la tuton. Laborinte (3) je tio ĉirkaŭ dek minutojn (2) mi ŝutis (4) la tre gluecan kaj flavan mason sur grandan pecon (10) de neblankigita kalikoto, kaj uzinte (3) trancilon por forskrapi de la fingroj la restaĵon, mi zorge kunligis la tukon envolvante (3) en ĝi la miksaĵon. Tion mi admirinde fariis, sed konsternis min la grando de la pudingo, kaj mi timis (5), ke nia sola pota estas (6) tro malgranda por povi (7) enlasi ĝin. La pota estis la ordinara tripeĉda kuirilo uzata (8) en la sovaĝejo (9) kaj estis mallarĝa ĉe la supro kaj malsupro kaj tiel ŝvelforma ĉe la mezo kiel la ventro de manĝegemulo. Goje kaj kontente mi trovis, ke la pudingo, iom premite (3), povis eniri la poton, kiun ĝi tute plenigis. Metonte (3) ĝin sur la fajron (10) mi subite rememoris, ke mi ne metis akvon en la poton (10). Jen dilemo! Kiom mi vidis (11), ne estis spaco por akvo. Evidente nenio estis farebla, krom elpreni la pudingon kaj malpliigi ĝian amplekson (12). Tamen mi vane penis eltiri ĝin kaj tial mi riskis (13) meti la poton sur la fajron (10), pensante (3):—Nu, mi ne povas boligi, tial mi rostos, ĉar ni volas havi Kristnaskan pudingon, kaj tian (14) ni nepre havas, kia ajn ĝi estu.

Mi sidigis sur ŝtipa kaj atentege atendis tion, kio okazos. Baldaŭ fariĝis interna moviĝado. La pudingo

komencis tre strange sibli kaj fari bul-bul-bul-sonojn, kaj mi flaris neplaĉan odoron de brulanta tuko. Mi longe kaj profunde konsideris pri tio, kion fari en la neatenditaj cirkonstancoj. Mi diris al mi:—Mi verŝos akvon sur la pudingon kaj lasos ĝin penetri; eble tio utilos. Sur la fajro sidis kerosena ladvazo, entenanta (8) bolantan akvon. Mi antaŭe intencis kuiri en tio becon de peklita bovaĵo, sed tion mi tute forgesis (16) pro mia eksciteco. El tiu ladvazo mi ĉerpis kruĉon post kruĉo da akvo kaj verŝis ĝin sur la pudingon (10). Por ke la provizo da akvo ne elĉerpiĝu, mi metis sur la fajron (10) ankoraŭ unu sitelon. Pasadis horo post horo, kaj de tempo al tempo mi verŝis pluan akvon por kompensi la forvaporigon.

Fine miaj kamaradoj revenis kun apetitoj intensigitaj (8) pro la atendata Kristnaska festeno. Multfoje kaj avide ili demandis min, kiel iras la kuirado, kaj laŭtaj kaj teruraj estis iliaj minacoj de puno se la pudingo ne estos tiel bongusta, kiel ili esperas. (Daŭrigata.)

Notaro 6.

1. Mi rimarkis, ke iuj kursanoj ne ĉiam ĝuste uzas la adverbajn partikipojn. Ili devus zorge studi la klarigon en Notaro 1/10 kaj la ekzemplojn de la uzo en la sekvintaj tradukoj. — 2. Rimarku la akuzativon. Notaro 5/21. — 3. Adverba partikipo. Notaro 1/10 — 4. Oni verŝas fluidojn sed ŝutas solidojn. — 5. Ne uzu "alarm" en la senco de "tim", ĉar "alarmi" signifas: sciigi aŭ krii pri proksimiĝanta danĝero. Oni diras: fari alarmon. — 6. Rimarku la logikan uzon de la estanta verbtampo. Notaro 5/4, 9. — 7. Ekzemplo de la infinitivo post "tro." Kp.: "Ĝi ne estas tro malfacila por traduki" (Mart 141/26). — 8. Adjektiva partikipo. Notaro 1/20. — 9. "bush" en Aŭstralio havas diversajn signifojn, kaj plej ofte ne signifas "arbaro" aŭ "arbarejo" sed pli ĝuste "vasta, sovaĝa (aŭ nekulturata) regiono." — 10. Akuzativo de almovo. Cox 67 (2). — 11. "Kiom mi vidis." Rab. 51/10. — 12. "amplekson" aŭ "grandon." — 13. "desperately" en la Angla havas diversajn signifojn. Ĉi tie ĝi ne estas tradukebla per "senespere." — 14. "one" ĉi tie estas pronomo. Zam. uzas "tio" (Rab. 81/11) kaj "tia" (Mart

52/7). — 15. "bubble." La aŭtoro aŭdis la ŝonon, ne vidis vezikojn. Grabowski uzas "bul-bul-bul-sono" ĉe "Pekoj de l' Infaneco" 31/1. — 16. "forgeries" estas tute kiel klara, kiel "estis forgesinta." Notaro 1—21.

LETERO EL JAPANUJO.

La homoj nomas sin la reĝo sur la tero aŭ la animo de la kreitaĵoj. La delikarteco de ilia parolorgano estas nekomparebla kun tiu de bestoj, sed hontu tiaj gloraj kreitaĵoj antaŭ la bestoj, ke ili ne kapablas interkompreniĝadi krom post almenaŭ 2-3 jara penado por akiri lingvon de alia. Vidu ekzemple kokojn kaj hundojn.

Kvankam iliaj parolorgenoj estas tre primitivaj, ili tamen interkompreniĝadas facile kaj kontente, parolante tute saman lingvon, malgraŭ ili estas el ĉiuj anguloj de la mondo. Ĉu la buŝon, langon, kaj orelojn de la homoj Dio faris por ke ili ĉesu funkcii kiel interkomunikiloj en regionoj trans maro aŭ montaro? Ni ne kredas.

Supozite ke la unueco de lingvo ekzistis efektive, kiel la legendo diras, antaŭ la epoko de la Babilona turo, ĉu ni ne povas restarigi ĝin iamaniere aŭ alie? Mi ne parolas pri unuigo de tiom da lingvo tra la nuna mondo. Tio estas kompreneble neebla tiel longe, kiel restas nacieco kaj popoloj sed kial ne naskiĝis dum la lastaj miloj da jaroj internacia lingvo, per kiu la homoj el diversaj partoj de la mondo povas tiel facile kaj kontente interkompreniĝadi kiel kokoj kaj hundoj? Ĉar malvastiĝas la tero pro modernaj interkomunikiloj, la bezono de internacia lingvo fariĝas pli akre sentata, ol antaŭe.

Jen ni estas donacitaj per Esperanto 40 jara post ĝia naskiĝo dank' al la zorgo-kaj pensoplena akustikeco de D-ro Zamenhof. Li prenis sur sian dorson la pezan ŝarĝon de la tuta homaro, kiu penegadis milojn da jaroj por egalviciigi sin al la bestoj, kiom koncernas interkompreniĝado. Li tiel savis la homaron de la lingva infero. Li ja estas la Kristo de la lingvo mondo. Se sin trovas ankoraŭ nun tiuj, kiuj insistas subiĝon de la homaro al la bestoj, aŭ ĝian suferadon en la infero, ni, "Esperantistoj," rigardas ilin herezuloj, kaj estas pretaj unuanime alvoki ilin batale.

K. Takahaŝi, Sizuoka.

KIEL ESPERANTISTOJ VENKOS?

Plejmulto da sam-oj plendas pri senrezulto de iliaj, ofte grandaj, klopodoj por prosperigi Esperanton, kaj pri malrapideco de Esperanta progreso. Ili trovas diversajn kaŭzojn por klarigi tiun aferstaton. Sed ili neniam kulpigas sin mem, ne kritikas sian metodon de propagando, sian agadon. Ili tute vere plendas, ke rezulte de propagando kelkdekoj aliĝas al Esp-a societo, sed samtempe centoj malvarmiĝas kaj ekŝigas.

Unu ĉefa kaŭzo de tio estas: ni ĉiam nur propagandas Esp-on, kvankam tio jam ne plu estas bezona, sed malumulte, plorinde mizerskale, ni uzas praktike nian lingvon. Jen komparo. Tempo estis, kiam homoj ne kredis, ke homoj povas flugi kiel birdoj; tial oni ĉie propagandis la ideon, aranĝis konformajn societojn por popularigi la novan ideon kaj monokolektis por eksperimentoj; sed nun jam estus tute mokiinde, se iu predikus pri neceso kaj eblo de aerflugado, kvankam homoj ankoraŭ ne flugas grandskale; ĉiuj komprenas ke la ideo jam maturiĝis, kaj ili pacience atendas la tempon de ĝenerala uzado de aerflugiloj; en multaj fakoj oni jam bone flugmaŝinas—por poŝto, milito, sciencaj esploroj, ekspedicioj, komerca kaj eĉ pasaĝera trafiko—oni nun skribas pri baldaŭa apero de malkaraj aermaŝinoj. Analogie ni povas diri rilate Esp-on. Tempo estis, kiam oni predikis la ideon pri komuna lingvo kaj aranĝis propagandajn societojn, kiuj sisteme ludis gravan rolon; sed nun la ideo tute maturiĝis, oni formas konferencojn sciencajn, komercajn, pedagogiajn pri elekto de komuna lingvo. Esp-o vaste uziĝas; la sola taŭga, nur ĝi estos la komuna helplingvo. Ni do plu ne bezonas, almenaŭ en kulturaj landoj, pervorte propagandi ĝin. Ni devas praktike uzadi ĝin, jen la plej efika metodo. Oni jam ne ĉiam demandas, "Kio estas Esp-o?" aŭ "Ĉu ĝi estas parolebla lingvo?" sed oni diras, "Ĉu mi povas trovi en ĝi tiajn-tiajn librojn, ĵurnalojn, katalogojn de firmoj; Ĉu mi povas vojaĝi per ĝi, ricevi informojn k.t.p.?"—kaj tiurilate ni estas ankoraŭ tre malfortaj.

Krom beletristiko kaj imagverkoj ni preskaŭ nenion povas—nek scienca nek filozofia nek teologia aŭ psikologia aŭ teknika; rilate revuojn kaj gazetojn ni ankaŭ bankrotas; eĉ

ne unu ĉiutagan gazeton ni havas, kun peno subtenante la semajnan "Heroldo de Esp-o," kiu plenas neabonemon de "kelkmilionpersona Esperantistaro tutmonda." Kie estas la dikaj eldonaĵoj de la antaŭmilita periodo, — la bela "Universo," ampleksa "Revuo," "Internacia Scienca Revuo," kaj "Socia Revuo," ankaŭ "Katolika Espero?." Nur tiu kvino povis kontentigi legantaron, kiu tie havis ĉerpejon de interesa materialo. Nun ni havas nur "Katolika Espero," "Senaciulo" "Novaj Tempoj," kaj aron de malplej imponaj, kune kun mia bedaŭre neperioda "Oriento" (100-paĝa revuo). La menciitaj ne sufiĉas. Pedagogoj kaj ĵurnalistoj devas havi librojn kaj gazetojn en Esp-o el ĉiu lando, kie ili povas trovi uzindaĵojn. Ni forjetu propagandojn, kiuj nur disigas niajn fortojn, kaj kiuj nur kontentigas ambiciojn de grandaj Esp-societoj aŭ de apartaj sam-oj. (Antaŭ la milito en Francujo ekzistis 30 gazetoj, kaj nur du indis abonon; en Germanujo 80, el kiuj nur "Universo" estis havinda). Se sam-oj en ĉiu lando unuiĝus por eldoni nur unu "Nacian Esp. gazeton" laŭ tipo de "Finnlanda Esp." aŭ "Oriento," tiam ĉiu granda lando posedus po unu bona revuo ilustrita (kun kelkaj poresperantaj kaj propagandaj paĝoj), kaj la mondo posedus multajn vere valorajn peresperantajn publikaĵojn: "Japanujo, Ĥinujo, Siberio, Aŭstralio, Anglujo, Usono" ktp. La pli malfortaj landoj povus unuiĝi por komune eldoni gazeton laŭ "Oriento" unuiganta orientajn landojn, ekz., "Suda Ameriko, Balt-landoj, Balkan-landoj, Norda Afriko, k.c. Kian riĉaĵon ni tuj ricevus se ĉiuj respondus jese ĉi-alvokon! Ekz. se la Japanoj, anstataŭ elspezadi eldonante 3-4 propagandajn gazetojn kolektus tiujn sumojn por eldoni almenaŭ 6 numerojn jare de bona ilustrita revuo multpaĝa, tio multe pli efikus. Same pri Germanoj k.a.l. Tiam ĉiu sam-o povus abunde ĉerpi por siaj celoj el riĉa fontaro. Kaj ĉiu notus la jam praktikan utilon de Esp-o! Ĉiu vid-

us, ke Esp-o aplikebla kaj aplikata jam eniris en la vivon, kaj ni rapide venkus. Ankaŭ kompilaĵoj pri diversaj fakoj de tekniko kaj scienco devas firmaze aperi per komunaj fortoj de tutmonda Esp-istaro, ekz. "Scienca Revuo, Medicina Revuo, Pedagogia Revuo, Komerca-Industria Revuo," k.c.t.

Esperantistoj, lasu for la nure pervortan propagandon, sed traduku nacilingven el div. Esp. gazetoj interesajn por lokaj presaĵoj, kaj asocioj. Traduku por Esp. gazetoj el nacia lingvo similele. Tiam ĉiu ŝate vidos la potencon de Esperanto. Certe, ekzistas aliaj rimedoj de praktika uzo, sed mi nun traktis pri la unuaj, nepraj paŝoj tiurilate.

Simple do vorta-folia propagando en kulturaj landoj estas infanaĵo, amuzaĵo, tute senvalora.

—Inocento Serišev. Sydney.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitancas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata). J. Rogers, 10/-, Junio '30; Melburna E. Asocio, anonco 12/- Okt. '28; R. B. Bigelow, donaco 5/6; M. Marinovich, 5/-, Aŭg. '29; H. Pudney, 30/-, Aŭg. '29; M. J. Ravelich, 10/-, Majo '29; J. Debrich, 5/-, Aŭg. '29; M. Malviva, 5/-, Nov. '29; P. Wyatt, 4/6, Junio '29; R. Ross, 9/-, Majo '29; F. Halliday, 4/6, Julio '29; E. M. Wallace, 4/6, Julio '29; J. M. Vujcich, 10/-; H. M. Lanyon, 4/6, Junio '29; L. Lanyon, 4/6, Okt. '29; S. C. Blainey, 4/6, Junio '29; R. H. Green, 5/-, Okt. '29.

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

HAROLD PUDNEY

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li, malkare rebonigos ĝin. Li havas multajn el ĉiu speco, je prezco VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? rizorgas mendojn per poŝto. Memoru facila por via monujo. Li speciale p

la adreson

Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

KRONIKO.

MELBURN, V. — Samideanoj kaj amikoj renkontiĝis en la botanika ĝardeno antaŭ ne longe, en la posttagmezo de suna dimanĉo, kaj dum la promeno babiladis Esperante pri la notindaj kaj belaj floroj kaj arboj. Ili sekvis la vojeton apud la limoj de la ĝardeno, kaj faris la tutan ĉirkaŭiron.

En la vespero de Oktobro 12a, s-ro. Skurrie rakontis skotajn anedotojn kaj ŝercojn por amuzi la kursanojn ĉe la Melburna Esperanto Societo. Li bone sukcesis.

Je 19a Oktobro okazis la lasta danco en ĉi tiu jaro. La afero estis granda sukceso, kaj oni devas gratuli la komitaton pro la bona rezultato. Inter la dancoj la sekvaj eroj estis bone akceptataj: Tri voca kanto de J. Mazzanghi, "Safistoj, Diru al Mi," kiun kantis membroj de la Klubo. F-ino. Virginia Cox faris, Esperantlingve, bonan deklamon, "La Kristnaskmango de Bob Cratchit" el la "Kristnaska Sonorado" de Chas. Dickens. La aŭskultantoj tre ŝatis la prezentadon, kaj ankaŭ tiun de s-ro. Skurrie—komika, kaj tre ridinda kanto. La vespero finiĝis post la kantado de "La Espero" kaj "Auld Lang Syne."

La lastan vendredon en la monato, s-ro. Percy Hudson donis tre interesan rakonton pri spertoj en Malgranda Azio kaj la proksimaj insuloj, Cyprus kaj Rhodes.

S-roj. S. M. Bishop kaj D. McInnes, gajnis la unuan ekzamenon, kun honoro. Gratulojn al ili.

SYDNEY, N.S.W. — Novaj membroj ankoraŭ venas al la Sydney Esperanta Societo, malgraŭ tio, ke malbona vetero malhelpis la kunvenojn ĉe la Domain.

Dum la monato s-ro A. Auwart parolis pri sia patrolando, Estonujo. Li donis al la aŭdantaro multajn informojn pri tiu ne multe konata lando. Li diris, ke la Estona popolo estas tiom antikva, ke oni ne scias ĝuste ilian devenon. Se oni ekzamenas la popolojn de diversaj partoj de Rusujo, oni rimarkas ke en multaj malproksimaj lokoj troviĝas popoloj, kiuj en multaj aferoj similas unu al alia, speciale en lingvaj aferoj. Do oni povas imagi, ke en tre antikvaj tempoj ekzistis casada popolo, kiu vagadis trans granda parto de Rusujo, kaj poste disiĝis kaj ekloĝis en diversaj partoj de la lando, kaj form-

is apartajn civilizaciojn. Dum tre longa tempo Estonujo, kiel tiuj aliaj landoj estis parto de la Rusa Imperio, sed la revolucio en 1918 ebligis al ili liberigi. Finante sian paroladon, s-ro Auwart diris, ke Estonujo estas tre malamika al Bolŝevismo.

En alia vespero s-ro A. Jamieson parolis pri "La Historio de la poŝtmarko; kaj alportis kelkajn interesajn specimenojn.

Plua parolanto de la monato estis s-ro V. Rutland, kiu interesigis la membraro per paroladeto pri "Historio de Literaturo."

La dancadoj estas ankoraŭ tre sukcesaj kaj ĝuindaj.

INTERNATIONAL UNITY.

At the present moment in world history the trend of events points no uncertainty towards closer international unity.

Modern developments continue to emphasise the necessity for the removal of the barriers which hitherto have separated humanity. Wireless broadcasting demands unceasingly that the various nations shall adopt some commonsense system of international lingual communication.

Telegraph and telephone instruments cry out for a simple language which people of every nation can understand.

Cinema patrons, and producers of moving pictures long for the time when pictures and titles originating in foreign countries can be shown and understood by all, in spite of diversity of tongues.

Commerce needs some kind of simple and uniform auxiliary language which can be easily learned by ordinary commercial men and women.

While everyone agrees that this urgent demand exists, no person or body with authority is found who can give effect to it. Logically, one of the first steps should be to make the study of Esperanto compulsory in all schools. Secondly, let preference be given by employers to certified Esperantists.

Again, logically the League of Nations is in duty bound, under necessity, to make Esperanto the one and only method of speech in all discussions and debates, and to use it as the means of communication between the League and all national Governments. The adoption of these suggestions expressed in money terms would mean a saving of millions of

pounds yearly. Expressed in terms of humanity it would mean a saving of lives, a general uplift of culture and knowledge among the masses, and a deepening of religious feeling among the people of all nations.

Politically, the using of a general language, in addition to the national tongue would broaden the outlook of politicians; it would enable them to visualise and appreciate the "other fellow's" point of view.

No one nation has any right to force other nations to use its own particular form of speech; along that road lies chaos. Hence the reason for Esperanto, the scientific international auxiliary language, which is easily learned and spoken by peoples of every race, colour and creed throughout the world.

SCIENCO.

Malofta Eltrovaĵo.

Ne malproksime de la urbo Kok-ĉetav (Altajo, Siberio) ĉe la bordo de la rivero Ĉaglinki estas trovitaj ostoj de prahistoria homo.

La trovaĵo konsistas el kranio, brak— kaj piedostoj.

Oni ĉion trovis okaze de neordinara leviĝo de riverakvo kiu, dank' al sia forta fluo, iom post iom forportis parton de la sabla bordo kaj eligis la ostaron eksteren.

Komence la ostaron ekvidis lokaj komparanoj, kiuj avizis pri tio la urbestaron, kaj poste la tuta trovaĵo estis kolektata.

La ostoj distingigas per rompebleco, sed dank' al peno oni sukcesis ĉion kolekti sen iaj ajn difektoj.

La ĉefan atenton allogas la kranio, kiu havas plej strangan formon kaj malmulte similas nuntempan homan kranion.

La makzeloj estas tro elstarigitaj antaŭen, super okulkavoj estas tre rimarkeblaj reliefaj ostaltaĵoj.

Ĉi tiuj superbrovaj altaĵoj pravas, ke la trovita kranio estas de prehistorio homo, vivinta antaŭ jarmiloj.

Ankaŭ estas interese noti, ke la cerbujo de la kranio estas ne ronda, sed iom plilongigita de la nuko ĝis la frunto. Tio pravas, ke la trovita kranio apartenas al tiel nomata "longkapa homo," kiun havis nur prahistoria homo.

Elrusigita el "Siberia Fajfo," n-ro 153, de T. J.-v.

—El Heroldo de Esperanto.

DUMB LEADERS.

Extract from the Memoirs of Lord Oxford and Asquith. "Feb. 8 . . . Winston (Churchill) was very eloquent in the worst French anyone ever heard. S'ils savent que nous sommes gens qu'il peuvent conter sur . . . was one of his flowers of speech."

Had Winston lived in an age when enlightened mankind, having loosed itself from the coils of language-diversity, used Esperanto for its foreign relations, he would have said something like this, "Se ili scius, ke ni estas homoj, al kiuj ili povas plene fidi." But it is not so. While knowing of Esperanto and the part it plays, he and other Winston Churchills continue to mouth strange catenations of French words under the impression that something must be understood if only you say enough of it and say it in as many ways as possible.

Surely the lack of a common tongue was never more eloquently attested than by the citation given. Here is a nation's leader tongue-tied at a time when the need for accurate understanding between two peoples was never more urgent. That one having enjoyed a lengthy education and having plenty of time and money to acquire the French language should give an amused colleague warrant to pen such an observation makes us, Esperantists, smile, but rather bitterly. Why do men need to be bludgeoned into acceptance of their blessings?

We would advise all to read Oxford's lines more as an unconscious rebuke to those responsible for the lethargy shown in some quarters in regard to the practical adoption of Esperanto in foreign relations, than as a rather unprofessional revelation of a lack in Winston Churchill's well-known array of accomplishments. Truly might the young Zamenhof have paraphrased the prophetic words of Tyndale, "If God spares me, ere many years I will cause a boy of State-school education to speak more freely and intelligently with his brothers in other lands than do you, most learned doctors." —(Robo.)

LIBROJ RICEVITAJ.

"LA KONSCIENCO RIPROČAS," August Strindberg. El la sveda lingvo esperantiĝis, G. H. Backman. Eldonejo, G. H. Backman, Ramlosa

Brunn, Svedujo. Prezo ne montrita. Ni citas el la antaŭparolo de Marie Hankel:—Ni devas esti dankaj al s-ro Backman, ke li elektis precipe bonegan rakonton, kies grava temo montras al ni unu el la konfliktoj, el kiu konsistas la homa vivo. E.L.A. varme rekomendas ĉi tiun ĉefartaĵon.

NOKKEL TIL ESPERANTO. La unua Esp. —ŝlosilo en novega lingvo. Predo 20 norvegaj oeroj. **ESPERANTO.** Grammatikk og Ordlisten (Gramatiko kaj Vortaretoj) norvega-Esperanta kaj Esperanta-norvega. La enhavo estas la sama kiel en la "ŝlosilo" kun aldono de norvega-Esperanta vortareto (2800 vortoj). 70 pg⁷. Prezo 50 norvegaj oeroj, Havebla ĉe: Esperanto—Eldonejo **AGADO**, Postkesto 407, OSLO, Norvegujo, aŭ ĉe: Norvega Esperantista Ligo, Bergsliens gate 11, II, OSLO, Norvegujo. "BESA-A ADRESARO." 1928, 7a eld., Bohema Esperanto-Servo, Moravany v. Č. enhavas sur pli ol 60 paĝoj

preskaŭ mil adresojn el pli ol 60 landoj kun indiko, pri kiu la personoj volas korespondi, kion ili intencas interŝanĝi ktp.

La libreto estas bele ekipita kaj kostas nur 50 sv. ctm.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Austria Esperantisto, 9; Angla-Skota Esperantisto, 15; Arbeiter-Esperantist, 9; British Esperantist, 282; Brazilia Esperantisto, 1-6; Germana Esperantisto, 8-9; Heroldo de Esperanto, 33 ĝis 37; Itala Esperanta Revuo, 5, 6; Informservo de la Internacia Labora Oficejo; International Language, Sept.; Internacia Medicina Revuo, 5; La Interligilo de L' P.T.T., 75, 76; La Revuo Orienta, 9, 10; La Socialisto, 9; Oomoto, 36; Revuo Kulturo, 1; Steads Review, 10; the first number of a new series, now reconstructed; Verda Stelo, 8-9; Vegetariano, 3.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie: sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maurice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

BOOKS WORTH READING

Batalo de l'vivo Dickens

Paper Covers, 1/3 (Postage, 3d.)

La Faraono, 3 Vols. Prus.

Paper Covers, 7/6 set (Post. 1/6)

La Karavano Hauff.

Paper Covers, 1/9 (Postage 3d.)

La Lastaj tagoj de Zamenhof

Paper Covers, 9d. (Postage 2d.)

Lilio Sinnotte

Cloth, 2/9 (Postage 3d.)

La Bibliotekisto,

Melbourne Esperanto Society,

Box 731 F, Elizabeth St. P.O.,

MELBOURNE.